

Sygn. akt III U 553/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant st. sekretarz sądowy Agnieszka Radochońska

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2016 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy T. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania T. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 8 sierpnia 2016 r. **nr** (...)

z m i e n i a zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy T. Z. prawo do emerytury, począwszy od 1 lipca 2016 r.

Sygn. akt III U 553/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 27 września 2016 r.

Decyzją z dnia 8 sierpnia 2016 r., znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy T. Z. prawa do emerytury.

Jako podstawę prawną organ rentowy wskazał rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) oraz ustawę z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887).

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wnioskodawca do dnia 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił wymaganego 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Na dzień 1 stycznia 1999 r. Zakład przyjął za udowodnione okresy nieskładkowe w wymiarze 1 miesiąca i 29 dni oraz składkowe w wymiarze 24 lat 10 miesięcy i 28 dni tj. łącznie 25 lat i 27 dni.

Wnioskodawca T. Z. w dniu 2 sierpnia 2016 r. złożył odwołanie od tej decyzji i wniósł o zaliczenie do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 6 grudnia 1973 r. do 31 grudnia 1998 r. we (...) Spółdzielni Pracy w R..

Wskazał, że praca którą wykonywał w Spółdzielni odbywała się w bardzo trudnych warunkach. Polegała ona na ciągnięciu sprzętu tj. drewnianych obciążonych sani na odległość do 100 m kilkadziesiąt razy dziennie. W czasie pracy na hali było olbrzymie zapylenie z przędzy, z której wykonywano liny oraz panował olbrzymi hałas. Ponadto praca polegał również na moczeniu i wyciąganiu szpagatu, była ona uciążliwa zwłaszcza w okresie niskich temperatur powietrza.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jego oddalenie z przyczyn, które stanowiły o wydaniu zaskarżonej decyzji.

Ponownie stwierdzono, że wnioskodawca nie spełnia warunków do nabycia emerytury określonych w art. 184 ust. 1 w zw. z art. 27 i art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.) oraz w zw. z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnianych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Podniesiono, że spośród ustawowych warunków wnioskodawca wykazał jedynie ponad 25-letni staż ubezpieczeniowy. Natomiast na dzień złożenia wniosku emerytalnego nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych oraz przystąpił do OFE.

Organ rentowy wskazał, iż spornego okresu zatrudnienia we (...) Spółdzielni Pracy w R. od 6 grudnia 1973 r. do 15 września 1999 r. wnioskodawca nie potwierdził świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Wskazano, że ww. okres został udokumentowany zwykłym świadectwem pracy z dnia 16 września 1999 r. W świadectwem tym zakład pracy nie wskazał w pkt 4 ppkt 8, aby wnioskodawca miał wykonywać pracę w warunkach szczególnych.

Ponadto Zakład podniósł, że wnioskodawca T. Z., we wnioski o emeryturę oświadczył, że jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i nie wniósł o przekazanie środków zgromadzonych w OFE na dochody budżetu państwa.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca T. Z. urodzony (...) na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Krośnie Ośrodek (...) w P. VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 20 maja 2003 r. uzyskał prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, świadczenie to jest mu przyznane do 30 września 2017 r.

W dniu 1 marca 2016 r. wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę, oświadczając, że jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Na potwierdzenie okresów ubezpieczenia oraz charakteru zatrudnienia odwołał się do dokumentacji zalegającej już w aktach organu rentowego.

Decyzją z dnia 15 lipca 2016 r. (...) Oddział w R. odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, ponieważ nie osiągnął on wieku emerytalnego.

Kolejną decyzją z dnia 8 sierpnia 2016 r. (...) Oddział w R. odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury w wieku wcześniejszym wskazując, że do dnia 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Na dzień 1 stycznia 1999 r. Zakład przyjął za udowodnione okresy nieskładkowe w wymiarze 1 miesiąca i 29 dni oraz składkowe w wymiarze 24 lat 10 miesięcy i 28 dni tj. łącznie 25 lat i 27 dni.

Dowód: Akta organu rentowego:

- wyrok Sądy z dnia 20 maja 2003 r.,
- decyzja ZUS z dnia 8 października 2014 r.,
- wniosek o emeryturę z dnia 7.07.2016 r. ,
- decyzja odmowne ZUS/O R. z dnia 15.07.2016 r.,
- decyzja odmowne ZUS/O R. z dnia 8.08.2016 r.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca T. Z. w okresie od 6 grudnia 1973 r. do 15 września 1999 r. był zatrudniony we (...) Spółdzielni (...) w R.. W czasie tego zatrudnienia został powołany do zasadniczej służby wojskowej, którą odbywał od 25 kwietnia 1975 r. do 1 września 1976 r.

Wnioskodawca pracował w czteroosobowej brygadzie. Praca wnioskodawcy polegała na produkcji różnego rodzaju lin, linek, sznurów lub tzw. sizalu - przędzy nasączonej naftą. Praca wnioskodawcy przy produkcji lin zwykle rozpoczynała się od rozciągnięcia na około 20-30 m surowej przędzy, następnie zwinięcia jej w kłęby i namoczenia w zbiornikach z wodą. Po nocy wyjmowano namoczoną przędzę z wody i rozpoczynano proces splatania lin tj. naciągnięcia przędzy na maszynę i jej rozciągania przy użyciu sanek. Praca ta wymagała ciągłego chodzenia – ciągnięcia sanek tam i z powrotem w rytmie pracującej, splatającej przędzę maszyny. Wnioskodawca podczas jednej zmiany chodził od 15 do 30 km. Poza tym splatanie lin odbywało się w trudnych warunkach, z uwagi na hałas pracujących równocześnie kilku maszyn, w wilgoci (po wyjęciu przędzy z wody) oraz w zapyleniu przy przygotowywaniu przędzy do produkcji.

Wynagrodzenie wnioskodawcy ustalone było według stawki godzinowej w systemie akordowym. Pensja w istocie zależała od ilości wyprodukowanych lin.

Razem z wnioskodawcą pracowali świadkowie K. B. i P. P.. Obaj byli zatrudnieni także jako splatacze lin. Wykonywali takie same prace jak wnioskodawca. Żaden z nich również nie otrzymał świadectwa pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Dowód:

- świadectwo pracy z dnia 16.09.1999 r. zalegające w aktach organu rentowego,
- akta osobowe wnioskodawcy z (...) Spółdzielni Pracy w R.:
- zeznania świadków k. B. oraz P. P., -k. 19
- zeznania wnioskodawcy, - k. 20

Na rozprawie w dniu 27 września 2016 r. wnioskodawca T. Z. oświadczył, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Natomiast gdyby okazało się, że jednak przystąpił do OFE, to wnosi o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku na dochody budżetu państwa.

Dowód:

- zeznania wnioskodawcy, - k. 20

Dokonując tych ustaleń Sąd oparł się na dokumentach zgromadzonych w aktach organu rentowego oraz uwzględnił dokumentację archiwalną z akt osobowych wnioskodawcy z okresu jego zatrudnienia

we (...) Spółdzielni Pracy w R.. W zachowanych aktach osobowych znajdują się dokumenty potwierdzające podjęcie zatrudnienia oraz rodzaj zajmowanego stanowiska i sposób wynagradzania. Dokumenty wskazują, że wnioskodawca pracował jako liniarz, splatacz taśm i sznurów, splatacz lin, zaplatacz.

Za wiarygodne Sąd uznał zeznania świadków pracujących razem z wnioskodawcą K. B. i P. P.. Świadkowie ci jako współpracownicy wnioskodawcy dokładnie opisali charakter zatrudnienia

wnioskodawcy oraz warunki pracy. Wskazali, jakie prace wykonywał wnioskodawca, jak wyglądała organizacja produkcji lin i sznurów. Sąd podzielił zeznania wnioskodawcy, który także opisał swoje obowiązki pracownicze wykonywane w spornym okresie zatrudnienia.

Zgromadzone dowody wzajemnie się potwierdzają i uzupełniają, wobec czego są wiarygodnym źródłem ustaleń faktycznych. Wynika z nich, jaką pracę i w jakich warunkach wykonywał wnioskodawca.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy T. Z. jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 887) - ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Ponadto emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych

w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia.

W orzecznictwie podnosi się, iż praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia

7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 16 lutego 2012 r., III AUa 1797/11, LEX nr 1130404).

Bezsporne jest, że wnioskodawca ukończył 60 lat oraz posiada 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Istotą sporu w niniejszej sprawie była ostatecznie kwestia ustalenia, czy wnioskodawca był zatrudniony, co najmniej 15 lat, w warunkach szczególnych oraz czy jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Wprawdzie we wniosku T. Z., wskazał że jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i nie złożył oświadczenia o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku na dochody budżetu państwa, jednak na rozprawie zaprzeczył, aby był członkiem OFE, a w przypadku gdyby się jednak okazało się że nim jest, złożył oświadczenie o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało nadto, że do pracy w warunkach szczególnych należy zaliczyć okres zatrudnienia T. Z. od 6 grudnia 1973 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. we (...) Spółdzielni Pracy w R..

Zakres wykonywanych czynności przez wnioskodawcę we wskazanym powyżej okresie w pełni odpowiadał pracom w szczególnych warunkach wymienionym w wykazie A, w dziale VII (w przemyśle lekkim), w poz. 1 – obróbka surowców włókienniczych i ich przędzenie, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Prace wykonywane przez wnioskodawcę, wymienione są również w wykazie A, dział VII – (w przemyśle lekkim), w poz. 1, pkt 6- rozciągacz,

pkt 19 – skręcarz i pkt 20 - przewijacz, stanowiącym załącznik nr 1 do Uchwały Nr 80 Zarządu Centralnego Związku (...) z dnia 30 czerwca 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w jednostkach organizacyjnych spółdzielczości pracy.

Prace stale wykonywane przez wnioskodawcę przy splataniu lin i sznurów z surowej przędzy na stanowiskach (zamiennie wskazywanych w dokumentacji osobowej) liniarz, splatacz lin i sznurów, bądź zaplatacz faktycznie stanowiły prace przy przygotowywaniu surowców i wyrobów włókienniczych i polegały na skręcaniu, przewijaniu i splataniu surowca, z którego produkowano sznury i liny.

W tej sytuacji Sąd, w oparciu o zachowaną dokumentację osobową oraz zeznania świadków i wnioskodawcy przyjął, że przez cały sporny okres wnioskodawca wykonywał prace w szczególnych warunkach.

Z poczynionych wyżej ustaleń wynika, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych oraz złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochodu budżetu państwa, a tym samym spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury w świetle wyżej powołanych przepisów.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W niniejszej sprawie wnioskodawca wszystkie przesłanki do nabycia świadczenia spełnił od dnia 1 lipca 2016 r., a więc pierwszego dnia miesiąca w którym zgłoszono wniosek.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji wyroku.